

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN  
I GÖTEBORG****DOM**  
2014-07-03  
Meddelad i  
GöteborgMål nr  
6078-14  
Avdelning 2 Enhet 23**SÖKANDE**

Berendsen Textil Service AB, 556022-4171

Ombud: Advokat Nicklas Hansson  
MAQS Law Firm Advokatbyrå i Malmö KB  
Box 226  
201 22 Malmö**MOTPART**

Region Halland, 232100-0115

**SAKEN**

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU

<b>KONKURRENSVERKET</b>	
2014-07-03	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

**DOMSLUT**

Förvaltningsrätten bifaller ansökan om överprövning och beslutar att  
Region Hallands upphandling av tvätteritjänster (Ru130010) ska göras om.

Dok.Id 278731

<b>Postadress</b> Box 53197 400 15 Göteborg	<b>Besöksadress</b> Sten Sturegatan 14	<b>Telefon</b> 031 - 732 70 00 <b>E-post:</b> forvaltningsrattenigoteborg@dom.se	<b>Telefax</b> 031 - 711 78 59	<b>Expeditionstid</b> måndag – fredag 08:00-16:00
---	---	--	-----------------------------------	---

**BAKGRUND**

Region Halland har upphandlat tvätteri-tjänster. Avtalet omfattar löpande tvätt och textilvård av regionens textilstock samt leverans av tvättgods till tre sjukhus samt hämtning av smutstvätt från dessa. Några angivna volymer anges inte i avtalet. Av förfrågningsunderlaget framgår att regionen avser att teckna avtal med en leverantör. Avtalstiden är fyra år och med möjlighet till förlängning ytterligare fyra år.

Vid utvärderingen av anbuden bedömde regionen att en annan leverantörs anbud var ekonomiskt mera fördelaktigt än Berendsen Textil Service AB (Berendsen).

**YRKANDEN M.M.**

Berendsen ansöker om överprövning och yrkar att upphandlingen ska göras om. Till stöd för sin talan anför bolaget bl.a. följande. Det avtal som är föremål för upphandlingen är rättsligt att beteckna som ett ramavtal. Skillnaden mellan ett ramavtal och ett vanligt upphandlingskontrakt är att ramavtal inte har någon fastställd volym. Av förfrågningsunderlaget framgår tydligt att det inte förekommer några garanterade volymer och att regionen förbehåller sig rätten att avropa efterfrågade tjänster helt utifrån regionens vid tid gällande behov. Det saknas förutsättningar för regionen att upphandla ett ramavtal med avvikelse från huvudregeln om maximal avtalstid om fyra år. Det aktuella uppdraget avser löpande tvätt och textilvård av textilier som ägs av regionen. Det är inte fråga om ett projekt eller uppdrag som är begränsat i tiden. Det är inte heller fråga om tjänster som förutsätter sådana betydande investeringar för den antagna leverantören som skulle medföra möjlighet att frångå bestämmelserna i 5 kap. 3 § LOU. Regionens upphandling av ett ramavtal med en längre avtalstid än fyra år innebär följaktligen en direkt överträdelse av lagstiftningen. Överträdelsen har för-

anlett eller kan komma att föranleda skada för bolaget då villkoren medför att bolaget utestängs från den aktuella marknaden under en längre tid än vad den upphandlingsrättsliga regleringen avser. Vid en korrekt tillämpning av 5 kap. 3 § LOU hade bolaget kunnat erbjuda andra priser än vad som offererats i upphandlingen och hade därmed haft möjlighet att tilldelas kontraktet. Regionens överträdelse av LOU är hänförlig till upphandlingens konkurrensuppsökande skede. Bristen kan inte läkas genom rättelse varför upphandlingen bör göras om.

Regionen medger att de upphandlingsrättsliga principerna kan ha trätts för när i denna upphandling och att risken finns att bolaget är att beteckna som skadelidande. Avtalet är inte ett ramavtal utan ett omfattande entreprenadavtal. Beträffande fråga om avtalstid bedömer regionen att befintlig tid är i enlighet med gällande rätt och det finns domar från kammarrätten som handlar om snarlika förhållanden som i det nu aktuella målet och där domstolen funnit att det föreligger särskilda skäl för att godta en längre löppperiod än fyra år.

### **DOMSKÄL**

#### *Tillämplig lagstiftning*

Av 5 kap. 3 § LOU framgår att ett ramavtal får löpa under längre tid än fyra år endast om det finns särskilda skäl.

I 16 kap. 6 § första stycket LOU stadgas att om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit skada eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts.

*Förvaltningsrättens bedömning*

Avtalet är rättsligt att beteckna som ett ramavtal. För sådana avtal gäller att löptiden inte får vara längre än fyra år om det inte föreligger särskilda skäl.


Frågan om vad som kan innefattas i begreppet särskilda skäl var föremål för diskussion under lagstiftningsarbetet. I lagförarbetena anfördes att särskilda skäl kan föreligga om det är fråga om ett avgränsat projekt som beräknas pågå något längre tid än fyra år och som inte har någon naturlig fortsättning när projektet avslutas samt att det även kan vara situationer där föremålet för upphandlingen är av sådant slag att det medför stora investeringar för leverantören och som ska betala sig under avtalstiden, se prop. 2006/07:128 sid. 334.

Huvudregeln är att avtalstiden ska vara fyra år och förvaltningsrätten anser att det endast i undantagsfall kan vara befogat med en längre avtalstid. I det nu aktuella fallet – som avser sedvanliga tvätteritjänster – anser förvaltningsrätten att det inte visats att det föreligger särskilda skäl att tillämpa en så pass lång löptid som åtta år, vilket blir fallet om möjligheten till fyra års förlängning används. Till följd härav anser förvaltningsrätten att regionen redan på den grunden brutit mot de upphandlingsrättsliga reglerna då den långa avtalstiden kan komma att begränsa konkurrensen på ett otillbörligt sätt och bolaget därmed kan komma att lida skada. Vad regionen anfört förändrar inte bedömningen. Grund för ingripande med stöd av LOU föreligger därför. Eftersom bristen är hänförlig till upphandlingens konkurrensuppsökande skede ska upphandlingen göras om och bolagets ansökan ska därför bifallas.

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN  
I GÖTEBORG**

**DOM**

Sida 5  
6078-14



**HUR MAN ÖVERKLAGAR**, se bilaga 1 (DV 3109/1 b LOU)

Ann-Louise Björnsson

Chefsrådman



## SVERIGES DOMSTOLAR

### HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Göteborg. Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer

till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.